

Rekening houden met ergonomie én pedagogiek bij de inrichting

Beperking of bron van inspiratie?

We willen dat de ruimte van onze opvanglocatie kinderen en medewerkers inspireert. Dat de ontwikkeling voorop staat. Dat onze medewerkers lekker bij de kinderen op de grond neerstrijken omdat dat pedagogisch gezien een goed idee is. Maar we willen óók ergonomisch verantwoord werken. Hoe doen we dat, zonder dat het ten koste gaat van de kwaliteit?

Die kwaliteit in de kinderopvang is matig, zo blijkt uit onderzoek van de NCKO. Vooral de relatie tussen de inrichting en de behoeften van de kinderen scoren minder goed. 'Er wordt te weinig gekeken naar het creatieve proces van kinderen', vindt inrichtingsspecialist Simone Sorber. 'Bijna alle inrichtingen zien er hetzelfde uit.'

Zelf gebruikt Simone Sorber de vier opvoedingsdoelen van de Wet kinderopvang wanneer zij een inrichting ontwerpt. 'Die probeer ik om te zetten in sferen en inspiratie. Zoals afgebakende hoeken, de mogelijkheid om zelf speelgoed te pakken, alleen kunnen spelen, met een vriendje of juist met de hele groep en goed contact kunnen maken met de leidsters. Het hoekge- >>

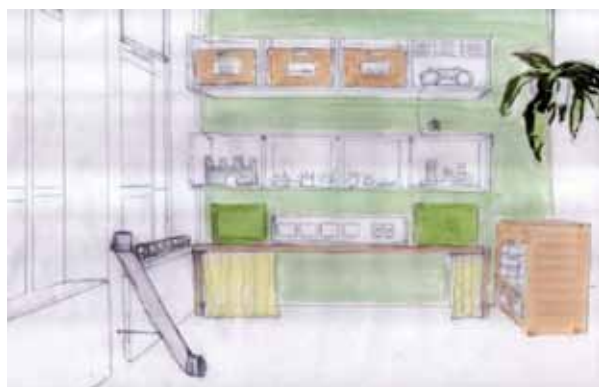

Simone Sorber

voel creëert ze met kastjes, planten, sfeerlampen of panelen als 'omhulling'.

Een voorbeeld: de bouwhoek

Als kinderen bouwen, moeten zij hun hele lichaam kunnen gebruiken. Dus zorgt Simone Sorber voor bouwactiviteiten op stahoogte of op de grond. Tegen de muur zitten duploplaten, er is een inspiratieplek voor foto's en er zijn opbergvakken waar peuters hun bouw-

sels veilig kunnen neerzetten. De gordijntjes bieden kinderen hun eigen plekje, maar geven ook een extra spelmogelijkheid ('Kiekeboe!'). De PVC-buis is ideaal om spulletjes en auto's doorheen te laten rollen en gelijktijdig een afbakening van de bouwhoek. Dat geldt ook voor het kastje met de plant.

Thuisgevoel

Steeds meer kinderdagverblijven willen een thuisgevoel uitstralen, merkt Simone Sorber: 'We gebruiken comfortabele stoffen en warme kleuren tegen een witte basis. Een handgemaakte robuuste groepstafel met comfortabele banken geeft meer sfeer dan de gelamineerde massatafels die je nog bijna overal ziet.' Bewegingswetenschapper Nico Knibbe snapt deze voorkeur, maar zegt: 'Het meubilair moet wel voldoen aan de a- en b-normen. Zoals een bepaalde hoogte, geen scherpe hoeken en glad hout voor de hygiëne. Als een tafel hieraan voldoet: prima. Maar kijk er kritisch naar.'

Zitten aan tafel

Dominant aanwezige eettafels op volwassen hoogte zijn volgens de richtlijnen een must, maar Simone Sorber vindt dat een gemis: 'Ga maar eens op kindhoogte zitten. Dan zie je dat kinderen vanaf de vloer tegen poten aankijken en niet meer zien wat er op de tafel gebeurt. Pedagogisch medewerkers moeten bovendien toch nog vaak kinderen in de stoelen tillen. Een combinatie van lage en hoge tafels zou het mooist

zijn.' Vanuit ergonomisch oogpunt is Nico Knibbe het hier niet mee eens. 'Hoe lager je als pedagogisch medewerker werkt, hoe meer voorovergebogen je zit of staat. Je kunt om dat op te lossen kiezen voor een podium waar de kinderen op en de pedagogisch medewerkers voor zitten.'

Op de grond versus op volwassen hoogte

Simone Sorber: 'Een pedagogisch medewerker die bij de kinderen op de grond zit, geeft geborgenheid. Pedagogisch gezien is dat een goed idee. Maar ja, die rug, hè? Het is de uitdaging om goede zitplekken op de grond te maken. Bijvoorbeeld lage banken met fatboy-achtige, vaste kussens. Die zijn goed schoon te houden en geven veel sfeer en stevigheid.'

Hoelang mag je zo laag zitten? 'De officiële norm is in feite een advies: doe niet langer dan vier minuten aangesloten een zittende activiteit op de vloer', zegt Nico Knibbe. 'De truc is dus om je zithouding veel af te wisselen, dynamisch bezig te zijn. Yogakrukjes, speciale lage stoelen en kussens lenen zich daar prima voor. Het is wel een kwestie van goed gebruik, daar zijn trainingen voor.'

Zelf speelgoed pakken versus speelgoed hoog opbergen; Simone Sorber ontwerpt inrichtingen zo dat er minder opruimwerkzaamheden nodig zijn. 'Niet met meer kastruimte, maar door anders omgaan met de activiteiten', zegt ze. 'Leg bijvoorbeeld slechts een paar blokken of autootjes voor het grijpen. Dreumesen kunnen deze pakken en kiepen. Als kinderen er echt mee gaan spelen, pak je een bak met meer van hetzelfde speelgoed. Je maakt afspraken over het opruimen. Zet het lichtste speelgoed het hoogst en gebruik bijvoorbeeld gevlochten manden, in plaats van plastic bakken. Dat oogt ook warmer.' Nico Knibbe vindt dit een prima idee: 'Je hoeft zo minder op te ruimen, dus ook minder voorovergebogen te werken. Helemaal als je met de kinderen kunt afspreken dat ze zelf hun speelgoed weer in de bakken doen.'

Tot slot

Ergonomie en pedagogiek versterken elkaar vooral in de zelfredzaamheid, benadrukt Nico Knibbe. 'Laat kinderen zoveel mogelijk zelf doen. Van schoenen aantrekken en speelgoed opruimen tot zelf in hun stoel klimmen en een vaatwasser inpakken. Geef kinderen bijvoorbeeld ook een eigen plek in een kring, door die te markeren. Dat schuiven ze zelf hun stoel er naartoe. Iedereen weet het eigenlijk wel, maar door drukte sluipt er vaak verkeerde patronen in.' 'We moeten beseffen hoe belangrijk ruimte is voor de kwaliteit van de kinderopvang,' voegt Simone Sorber toe: 'Er is veel meer mogelijk dan je denkt.' ■